

Dante Alighieri: *La Divina Commedia* Edizione Multimediale Interattiva

Az Editorial Elettronica Editel Srl kiadásában jelent meg 1995-ben a *Divina Commedia* három CD-ROMon. E kiadás szerkezetét az alábbiakban az *Inferno* bemutatásával kívánom szemléltetni.

A szóban forgó elektronikus feldolgozás a következő részekből áll:

- a mű szövege;
- bevezetések az adott (rész)műhöz, az egyes énekek rövid tartalmi összefoglalása, kommentárok és jegyzetek;
- egy ikonografikus apparátus (az *Inferno*hoz például több, mint 300 illusztrációval), amelynek rendeltetése a dantei út – szöveggel egybehangzó – vizuális követése;
- valamennyi ének híres előadók által történő megszólaltatása; végül
- egy szövegfeldolgozó program.

Ezekkel a CD-ROMokkal a következő 'műveletek' végezhetők el:

- tetszőleges módon (azaz nem csak egy adott 'lineáris ut'-at követve) lehet 'navigálni' (kalandozni) mind a mű szövegében, mind az azokhoz készített ikonografikus apparátusban;
- bármely szabadon kiválasztott szóhoz (szókezdethez vagy szóvéghez) igen rövid idő alatt meg lehet találni mindazokat a sorokat, amelyekben az előfordul (éspedig bármely CD-ROM konzultálása esetén a teljes műre vonatkozóan);
- bármely alkalommal és tetszőleges módon lehet konzultálni a bevezetéseket, kommentárokat, jegyzeteket.

Amikor az ember az *Inferno*t tartalmazó CD-ROMot 'kinyitja', az 1. ábrán látható kép jelenik meg a képernyőn. Ebből kiindulva lehet választani a 'testo [= szöveg]', illetőleg a 'viaggio [= utazás]' között.

A 'testo' választása esetén a 2. ábrán látható kép jelenik meg a képernyőn, amelynek alapján

- vagy az *Inferno* 34 énekének valamelyikét választhatjuk ki,
- vagy választhatunk a 'prefazione all'opera [a (rész)mű előszava]', az egyes énekekhez írott 'introduzioni [= bevezetések]', a 'riassunti [= összefoglalások]', a 'pagine critiche [kritikaoldalak]', az 'abbreviazioni [= rövidítésmagyarázatok]', illetőleg a 'ricerche [szókeresések]' között.

1. ábra

2. ábra

INFERNO Canto IX

Quel color che viltà di fine mi pinse
 3 cingendo il busto ad ornare la volta,
 più tosto dentro il suo seno ristese:
 Attento ai fiammi non' uom ch'avea
 che l'usciale non potesse esser
 6 per l'acere nero e per la nebbia fitta,
 «Par a noi convenga vincer la pioggia,
 temuto e al, non no». Tal no s'affisse.
 9 Oh quanto tosto a me ch'alti qui giungate!
 L'vili box ai così el disoperte
 lo combier con l'altro che poi venne,
 12 che fur parole a le parole diverse;
 ma non'fian paura il suo dir dieno,
 perché in trova la parola trota

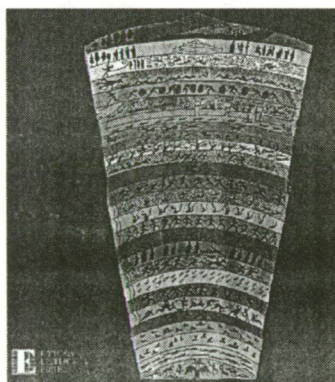
1-3. Quel color... riciclato: intendo così la tecnica del colore che
 era appreso ad uso volto, escluso timore d'essere, lo indico a
 cuore destro il suo, cioè andare Vergio a ricominciare a tirare il
 suo tabacchetto estivo.
 1. viltà: rispetto alla situazione psicologica di Dante, colto da
 perfidia, che già era vista al canto II e forse l'è la stessa
 parola usata anche in: c. II 45 e III 15. Vedi introduzione.
 2. in volta: dietro.

ricerca voce indietro riassunto canti

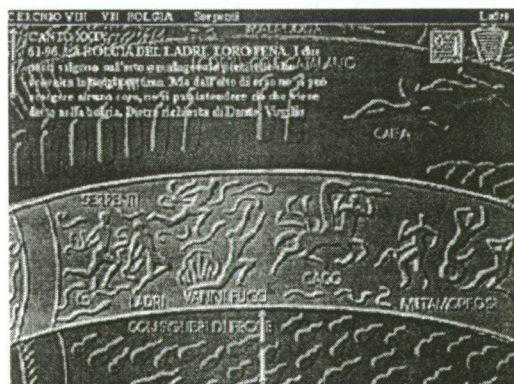
3. ábra

4. ábra

5. ábra

6. ábra

Egy *ének* kiválasztása esetén a képernyőn a 3. ábrán látható struktúrájú konfiguráció jelenik meg, amelyik a következő négy fő részből áll:

- az adott *ének* folyamatosan olvasható szövege;
- (alatta) a hozzátartozó kommentárrész;
- (tőle jobbra) az adott *ének*hez tartozó kép (amely ha akarjuk, kinagyítható, lásd a 4. ábrát); valamint
- (a kép fölött) egy ‘menü’, amelyből vagy a ‘*ricerche* [= szókeresés]’ vagy a ‘*voce* [= hang/megszólaltatás]’ vagy az ‘*indietro* [= vissza az előző oldalhoz]’ vagy a ‘*riassunto* [= összefoglalás]’ vagy a ‘*canti* [= a kezdő szövegoldal]’ választható.

A ‘*viaggio*’ választása esetén – az adott esetben – az *Inferno* köreinek 5. ábrán látható ‘térkép’-éhez lehet eljutni, s annak alapján lehet ‘leszállni’ bármelyik körbe, pontosan annak valamely részletébe (lásd itt a 6. ábrát).

Petőfi S. János